



DEKLARACJA KOŃCOWA II KONGRESU UNIwersYTETÓW TRZECIEGO WIEKU

Teatr Wielki w Warszawie, 30 marca 2015 r.

II Kongres Uniwersytetów Trzeciego Wieku stanowi najważniejsze wydarzenie obchodów 40. lecia ruchu UTW w Polsce, mające na celu podsumowanie dotychczasowego dorobku tego edukacyjnego i społecznego ruchu oraz wyznaczeniu dla niego priorytetów dalszego dynamicznego rozwoju.

Uniwersytety Trzeciego Wieku w Polsce są oddolnym edukacyjnym ruchem obywatelskim osób starszych. Jego inicjatorką była prof. Halina Szwarc – twórczyni w 1975 roku pierwszego UTW na warszawskich Bielanach.

Ruch ten jest dziś wskazywany, także w wymiarze międzynarodowym, jako modelowy przykład społecznego funkcjonowania, charakteryzujący się różnorodnością form organizacyjno-prawnych oraz bardzo bogatą ofertą programową. Wykazuje, zwłaszcza w okresie ostatnich 10 lat, niezwykłą dynamikę ilościowego i merytorycznego rozwoju, a także dbałość o wysokie standardy działania.

Dzięki tym unikalnym walorom środowisko UTW stało się aktywnym, dojrzałym, równoprawnym partnerem społecznym najwyższych władz państwowych w tworzeniu polityki senioralnej w Polsce.

Rozwój ten możliwy był dzięki zaangażowaniu i aktywnej pracy liderów UTW, ale też wielkiej otwartości najwyższych organów Państwa na wyzwania senioralne, w tym inicjatyw Sejmu RP, Senatu RP, Rządu oraz jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu długofalowej systemowej polityki senioralnej w Polsce.

Ostatnie lata charakteryzowały się też bezprecedensowym otwarciem i bezpośrednim wsparciem Kancelarii Prezydenta RP dla spraw rodziny i poprawy sytuacji osób starszych. Stanowiły one jeden z priorytetów aktywności Prezydenta RP, zaś Małżonka Prezydenta RP objęła honorowy patronat nad obchodami 40. lecia Ruchu UTW w Polsce.

W działaniach Rządu nadano polityce senioralnej wysoką rangę, a środowiska senioralne wykazały w tworzeniu jej podstaw i wdrażaniu partnerskie, kreatywne postawy.

Za najważniejsze wydarzenia w okresie 1975-2015 środowisko UTW uznaje:

- ilościowy i merytoryczny rozwój społecznego ruchu Uniwersytetów Trzeciego Wieku, który aktualnie realizowany jest w ponad 500 UTW na terenie kraju. Ponadto polskie UTW działają także za granicą: na Ukrainie, Białorusi, Litwie, Łotwie, Mołdawii i Austrii;
- utworzenie dwóch ogólnopolskich organizacji UTW, reprezentujących interesy środowiska UTW – Ogólnopolskiego Porozumienia UTW i Ogólnopolskiej Federacji Stowarzyszeń UTW jak również struktur regionalnych;
- ogłoszenie przez Senat RP roku 2012 Rokiem Uniwersytetów Trzeciego Wieku, w czasie obchodów Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej;
- zorganizowanie I Kongresu UTW 2012 w marcu 2012 w Warszawie;
- przygotowanie dokumentu programowego „Pakt na rzecz Seniorów”;
- nadanie ruchowi UTW rangi partnera rządu w kształtowaniu polityki senioralnej w Polsce;
- utworzenie Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych (ASOS) 2012-2013;
- powołanie w strukturach MPiPS Departamentu Polityki Senioralnej;
- powołanie Komisji Ekspertów ds. Osób Starszych przez Rzecznika Praw Obywatelskich i wydanie monografii „Strategie działania w starzejącym się społeczeństwie. Tezy i rekomendacje”;
- powołanie przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej Rady ds. Polityki Senioralnej, ciała partycypacyjnego w działaniach na rzecz polityki senioralnej;
- powołanie w 2011 r. Parlamentarnego Zespołu ds. Uniwersytetów Trzeciego Wieku i coroczne Ogólnopolskie Konferencje UTW pod patronatem Marszałka Sejmu podsumowujące dokonania środowiska UTW (lata 2012-2014);
- powołanie stałej Sejmowej Komisji Polityki Senioralnej, unikalne i imponujące prace Komisji dotyczące diagnozowania sytuacji osób starszych oraz formułowania rekomendacji i monitoringu polityk publicznych dotyczących osób starszych;
- przyjęcie przez Radę Ministrów pakietu dokumentów senioralnych, w tym „Założeń Długofalowej Polityki Senioralnej na lata 2014-2020” oraz Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych (ASOS) na lata 2014-2020”;
- nowelizacja w październiku 2013 roku ustawy o samorządzie gminnym zachęcającej do aktywności obywatelskiej osób starszych w środowisku lokalnym, w tym powoływanie gminnych rad seniorów mających charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny;